

DOI <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2024-28-2-260-269>

УДК 37.091.12:004.9

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5404-8171>

Наталія Шпиг,
кандидат педагогічних наук,
Інститут проблем виховання НАПН України,
м. Київ

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ ТРЕНІНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ДОСВІД ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ЛІГА СУЧАСНИХ ЖІНОК»

Анотація. Стаття актуалізує питання формування цифрової грамотності. Здійснюється огляд наукових джерел з проблеми дослідження.

Метою статті є аналіз тренінгу як інструменту формування цифрової грамотності; висвітлення досвіду громадської організації «Ліга сучасних жінок» щодо впровадження тренінгу із цифрової грамотності в середовищі педагогів Сумщини. Основними завданнями визначено такі: вивчити потреби педагогів Сумщини щодо розвитку навичок цифрової грамотності; охарактеризувати змістовні складові тренінгу з розвитку цифрової грамотності; проаналізувати результати впровадження тренінгу із цифрової грамотності в середовищі 25 педагогів Сумщини.

Для досягнення мети та вирішення завдань було залучено комплекс методів: аналіз, синтез, систематизацію, порівняння, опитування, спостереження.

Змістове наповнення статті висвітлює досвід діяльності щодо впровадження тренінгу із цифрової грамотності, що реалізувався ГО «Ліга сучасних жінок» (м. Суми) за підтримки CORUS International у межах Проєкту «Захисти її». У статті представлені змістовні орієнтири тренінгової роботи, які сприяли забезпеченню здобуття знань та формування навичок учасниць із цифрової грамотності: засади користування веббраузерами, офісними програмами, цифровими застосунками та хмарними платформами. Автор наголошує на важливості розгляду питання забезпечення безпеки в інтернеті як складовому компонентові цифрової грамотності.

У статті представлено перелік очікуваних результатів участі жінок-педагогів у тренінгу із цифрової грамотності: навички технічного й етичного характеру. Зосереджено увагу на вивченні викликів, що постали в процесі розроблення та впровадження тренінгу із цифрової грамотності. Запропоновано дієві шляхи роботи із цими викликами.

У висновках представлено узагальнені результати впровадження тренінгу із цифрової грамотності: проаналізовано результати опитування 25 учасниць тренінгу із цифрової грамотності. Закцентовано увагу на важливих змінах цифрових компетенцій, що відчували учасниці тренінгу із цифрової грамотності.

Новизна дослідження полягає в представленні структури авторського тренінгу із цифрової грамотності та аналізі результатів його впровадження в межах однієї з проєктних активностей громадської організації «Ліга сучасних жінок».

Ключові слова: громадська організація, кібербезпека, проєкт, тренінг, цифрова грамотність, структура цифрової грамотності.

© Наталія Шпиг, 2024

Вступ. Активний процес цифрової трансформації, що наразі відбувається в багатьох сферах суспільного й економічного життя, продукує швидкий розвиток технологій, потребу формування навичок безпечної поведінки в цифровому просторі, відпрацювання дієвого механізму забезпечення доступності до інформації й навчання, коригування ефективного спілкування та співпраці засобами цифрових технологій, що стануть запорукою конкурентоспроможності на ринку праці й вимірюваності цифрової грамотності як частини соціальної інклюзії.

Відзначимо також вимушену особливість українських освітян, а також школярів і студентів реалізовувати освітньо-виховних процес засобами цифрових технологій, що потребує «більшої свободи і впевненості» проявляти навички цифрової грамотності.

Міністерством цифрової інформації 2023 року було проведено дослідження із цифрової грамотності, з результатами якого можна познайомитися на платформі «Дія» [8]. Зупинимося на деяких ключових моментах, що характеризують рівень цифрової грамотності українців та актуалізують предмет нашого наукового пошуку. Відзначимо, що вибірка охопила 2005 осіб віком від 18-70 років; ще 404 особи з порушеннями слуху у віці 18-59 років та 402 особи – діти віком від 10-17 років. Результати дослідження підсвітили такий аспект, як самооцінка рівня власної цифрової грамотності. Так, 40,4 % опитаних відзначили, що їхній рівень цифрової грамотності нижчий базового рівня, а 12,6 % респондентів зауважили, що покращили свої навички цифрової грамотності. Інформативною є репрезентація за обраними критеріями цифрової грамотності, до якої включено: інформаційні, комунікаційні, навички вирішення життєвих проблем та навички створення цифрового контенту. У дослідженні зазначено, що всі навички зросли на 1-7 % порівняно з 2021 роком. Також звернемо увагу на навички самоосвіти засобами цифрових технологій. Відповідно 23,4 % дорослого населення відзначили наявність таких навичок, 16,6 % людей з порушеннями слуху також указали на наявність цифрових навичок, що забезпечують доступ до самоосвіти засобами цифрових технологій, та 41,3 % підлітків відповіли ствердно про наявність у них таких навичок. Не вважаємо доцільним здійснювати подальшу деталізацію дослідження, лише наголосимо, що наведені вище дані є одним з аргументів актуалізації питання оптимізації шляхів, механізмів, інструментів формування цифрової грамотності українців.

Дослідження питання появи поняття «цифрова грамотність» указує, що його виникненню завдячуємо американському письменнику й журналісту П. Гілстеру. Він став автором монографії «Digital Literacy» («Цифрова грамотність»), виданої 1997 р. Дефініція цього поняття розглядалась автором як здатність критично засвоювати та використовувати інформацію, яку можна отримати за допомогою комп'ютера в різній формі із широкого діапазону джерел [2].

Сучасний науковий дискурс характеризується увагою наукової спільноти до дослідження різних аспектів цифрової грамотності. Так, питання цифрової грамотності розкривається через: висвітлення концептуальних засад, політик і практик цифрової грамотності [1], визначення сутності поняття та його динаміки [9], дослідження структури цифрової грамотності [10; 11], вивчення інструментального впливу цифрової грамотності [12], аналіз ресурсів формування відповідальності й безпеки користування можливостями

диджиталізації [3]. Чималою інтересу набуло питання забезпечення безпеки в цифровому просторі: висвітлення впливу шкідливого контенту й механізмів протидії кіберзагрозам [4; 5]. Відзначимо також діяльність громадських організацій, що опікуються питаннями формування цифрової грамотності, зокрема й через реалізацію просвіти в питанні протидії кіберзагрозам [6; 7].

Зважаючи на динамічність розвитку цифрових технологій, загалом та в дещо вимушених реаліях сьогодення, як-от: онлайн-навчання в українських школах, особливо прикордонних з РФ областей, виникає потреба розвитку цифрової грамотності населення, зокрема й педагогів як надавачів освітніх послуг онлайн шляхом пошуку оптимальних засобів формування цифрової грамотності.

Мета та завдання. Мета статті – проаналізувати тренінг як інструмент формування цифрової грамотності педагогів (на прикладі тренінгу із цифрової грамотності, що реалізований ГО «Ліга сучасних жінок» на Сумщині).

Основними завданнями визначимо такі: вивчити потреби педагогів Сумщини щодо розвитку навичок цифрової грамотності; охарактеризувати змістовні складові тренінгу з розвитку цифрової грамотності; проаналізувати результати впровадження тренінгу із цифрової грамотності в середовищі 25 педагогів Сумщини.

Методи дослідження. Нами були використані теоретичні, емпіричні методи: *теоретичні* (вивчення, аналіз та узагальнення соціологічної, педагогічної і психологічної літератури з досліджуваної проблематики); *емпіричні* (вивчення первинного досвіду використання тренінгу із цифрової грамотності як інструменту формування досліджуваного поняття).

Результати дослідження. Громадська організація «Ліга сучасних жінок» (м. Суми) за підтримки CORUS International у межах Проєкту «Захисти її» провела дводенний тренінг із цифрової грамотності, спрямований на формування цифрових компетентностей жінок-педагогів регіону (захід відбувся 09.08.-10.08.2024 у м. Лебедин Сумської області) [6].

Період підготовки до тренінгу передбачав кілька етапів, які потребували унормування змістовних орієнтирів тренінгу: вивчення запитів учасниць, формування й наповнення змістовних блоків тренінгу; розроблення практичних завдань та визначення оптимальних шляхів використання практичних інструментів, що забезпечать формування компонентів цифрової грамотності жінок-учасниць. Тож було проведено вхідне опитування учасниць щодо визначення їхнього рівня цифрової грамотності та формування змістовних орієнтирів тренінгової роботи, покликаних якомога якісніше відреагувати на запити учасниць. Опитувальник містив 14 запитань, кожне з яких передбачало варіанти відповідей та можливість висловлення респондентом власної пропозиції в графі «Інше».

Опитування пройшли 25 жінок-педагогинь регіону. За результатами виявлено, що 60 % опитаних жінок оцінили свій рівень цифрової грамотності як недостатній для ефективного впровадження освітнього процесу в онлайн-форматі та відзначили наявність потреби розвивати навички роботи із сервісами Google, веббраузерами, текстовими й табличними редакторами. Ще 70 % майбутніх учасниць відзначили, що потребують поглиблення знань і вмінь щодо безпечного користування інтернетом та мають намір використати ці знання в реалізації просвітницької роботи з дітьми. Жінки-педагогині відзначили необхідність формування навичок користування: штучним інтелектом, сервісами відеозв'язку: Zoom, Skype, Microsoft Teams; соціальними мережами «Facebook», «Instagram», «Twitter», «WhatsApp», «Viber», «Telegram» (з урахуванням нових можливостей, як-от: формування опитувань, створення нових груп-чатів тощо).

З урахуванням запитів і відповідно до загальноприйнятих орієнтирів змісту поняття «цифрова грамотність» нами було розроблено тренінг із цифрової грамотності. Цей тренінг носив просвітницько-едукативний характер та був спрямований на підвищення рівня цифрової грамотності учасниць шляхом розвитку необхідних навичок успішного використання технологій, інтернету й цифрових ресурсів.

Цілі тренінгової роботи полягали у створенні можливостей:

- проаналізувати концептуальні складові формування та розвитку цифрової грамотності;
- вивчити провідні ключові механізми формування цифрової грамотності;
- висвітлити провідні засади роботи в інтернеті. Охарактеризувати специфіку роботи веббраузерів (Google Chrome, Mozilla Firefox, Safari Edge);
- удосконалити навички роботи з офісними програмами: текстові й табличні редактори, презентації;
- проаналізувати особливості використання соціальних мереж та механізми побудови онлайн-комунікації;
- представити інструменти онлайн-комунікації: відеоконференції, месенджери та оптимізувати навички користування ними;
- сформулювати навички безпечної поведінки в інтернеті, розглянути ризики й загрози світової павутини. Відпрацювати дієві механізми протидії кібер-ризикам;
- запропонувати дієві цифрові інструменти особистісного розвитку (онлайн-курси та освітні платформи);
- сформувати навички роботи з використанням штучного інтелекту.

Зміст тренінгової активності передбачав такі тематичні модулі:

- специфіка роботи веббраузерів: Google Chrome, Mozilla Firefox, Safari Edge;

- текстові та табличні редактори офісних програм;
- інструменти пошуку інформації в мережі;
- характеристика діяльності соціальні мережі «Facebook», «Instagram», «Twitter», «WhatsApp», «Viber», «Telegram»;
- хмарні платформи для відеоконференцій, онлайн-зустрічей, вебінарів, чатів: Zoom, Microsoft Teams, Skype, GoToMeeting, Google Meet, Whereby.
- механізми забезпечення безпеки в інтернеті;
- можливості використання штучного інтелекту в педагогічній діяльності.

Тренінг розрахований на два повноцінні робочі дні, загалом 16 годин.

Очікувані результати концентрувалися на розвиткові таких компонентів цифрової грамотності:

- знання та вміння ефективного здійснення пошуку інформації в мережі, засобами користування різноманітними веббраузерами;
- навички використання різноманітних онлайн-інструментів і програм;
- навички використання соціальні мережі «Facebook», «Instagram», «Twitter», «WhatsApp», «Viber», «Telegram»;
- навички користування штучним інтелектом (ШІ);
- усвідомлення принципів кібербезпеки й етичної поведінки в інтернеті;
- учасниці продовжать розвивати навички критичного мислення під час роботи із цифровими джерелами;
- учасниці стануть більш упевненими користувачками цифрових технологій та здобудуть навички успішного використання цифрових ресурсів для досягнення особистих і професійних цілей.

Тренінг із цифрової грамотності за змістовним наповненням вийшов достатньо об'ємним, що потребувало цілковитого включення учасниць у процес активного навчання. Також відзначимо можливість кожної учасниці відпрацювати певні навички на власному цифровому пристрої за фасилітації тренерів. Зазначене об'єктивно впливало на формування ситуації успішності та вселяло впевненість учасниць у своїх можливостях щодо самостійного успішного використання диджитал-технологій у майбутньому.

У процесі проведення дводенного тренінгу із цифрової грамотності учасниці заходу стикнулися з кількома викликами об'єктивного й суб'єктивного характеру. Спільними зусиллями організаторів і тренерів удалося нівелювати ризики цих викликів. Нижче представимо деякі з них із зазначенням короткої характеристики реагування.

До викликів, які можна відзначити в межах підготовки та реалізації тренінгу, належать:

1. Різний рівень цифрової грамотності учасниць, що беззаперечно впливав на організацію змістовного наповнення тренінгу, формат подачі матеріалу та його обсяг. Деякі учасниці потребували більше часу на засвоєння базових навичок, тоді як інші вже знайомі з основами й потребували більш просунутого матеріалу.

Вирішення: орієнтування на очікування учасниць тренінгу, проведення попереднього опитування через Google-форму щодо первинної оцінки ступеня їхньої цифрової грамотності, адаптація завдань до рівня знань учасниць.

2. Обмеженість технічних ресурсів безпосередньо самих учасниць. Так, зокрема не всі мали можливість виконувати завдання на своєму цифровому пристрої.

Вирішення: об'єднання учасниць у малі групи та мотивація до кооперування в процесі виконання практичних завдань. Також використовувалася презентація виконаних завдань на екрані (за допомогою проектора, усі результати виконаних завдань були представлені в групі в месенджері «Телеграм», спеціально створеній для цього заходу. Учасниці мали можливість доєднатися та користуватися посиланнями, презентаціями та відео, які там розміщувалися задля оптимізації тренінгової роботи).

3. Опір змінам: деякі учасниці відчували невпевненість та певні побоювання у процесі виконання практичних завдань, знайомства із застосунками тощо.

Вирішення: тренери намагалися пояснювати в доступній формі завдяки використанню наочності та поясненню практичної значущості кожного пропонованого елемента цифрової просвіти.

4. Мова та термінологія: дещо складна технічна термінологія, особливо для тих, хто не володіє достатнім досвідом роботи із цифровими технологіями.

Вирішення: використання зрозумілих і доступних для сприйняття «слів-замінників» класичним цифровим термінам, уточнення доступності для сприйняття викладеного матеріалу.

5. Обмеженість у часі: тематика тренінгового заняття досить глибока й об'ємна за своєю концептуальною сутністю, існують моменти, пояснення яких потребує суттєвого часового ресурсу. Обмеженість у часі впливала на забезпечення тренування практичної складової цифрової грамотності.

Вирішення: створення в телеграм-каналі групи «Цифрова грамотність. Тренінг» та обумовлення можливості для учасниць у разі виникнення певних запитань чи складнощів звертатися за методичною підтримкою та фасилітацією.

Уважаємо за необхідне також зупинитися на окресленні результатів підсумкового опитування, яке учасниці тренінгу із цифрової грамотності пройшли після завершення навчання. Так, майже 95 % учасниць відзначили, що покращили свої навички оперування

цифровими пристроями, вони позбулися певних «страхів-табу», які заважали повноцінно користуватися цифровими пристроями та їхнім програмним забезпеченням. Значна кількість учасниць (87%) відзначила, що вони оптимізували навички користування засобами відео зв'язку, навчилися розробляти Google-опитувальники, створювати групи в різних месенджерах, а також розвинули навички безпечної й етичної поведінки в мережі, познайомилися з можливостями штучного інтелекту для педагогічної діяльності, проаналізували можливості та ризики інтернет-мережі та освоїли правила кібербезпеки.

Обговорення. У контексті висвітлення досліджуваної проблеми варто наголосити на активізації тенденції щодо вивчення різноманітних аспектів формування цифрової грамотності. Зазначене підтверджується вагомим науковим доробком, автори якого (J. Hinrichsen [3], P. Gilster [2], M. Knobel [1], Н. Уманець [12], Н. Тілікіна [11], М. Князева [10], Г. Жила [9]) приділяють увагу різноманітним складовим цифрової грамотності та чинникам її формування й розвитку: креативності, комунікативності, функціональної компетентності, критичного мислення, цифрової культури, цифрової безпеки, пошуку інформації. Зазначене стало структурним орієнтиром під час розроблення змісту дводенного тренінгу із цифрової грамотності, котрий реалізувався ГО «Ліга сучасних жінок» за підтримки CORUS International у межах Проєкту «Захисти її». Розроблений тренінг став своєрідним «реагуванням» на потреби й запити жінок-педагогинь Лебединщини, які переважну більшість часу реалізують освітньо-виховний процес засобами цифрових технологій (з огляду на безпекове питання в Сумському регіоні освітні заклади працюють онлайн). Учасниці пройшли попереднє опитування, за результатами якого було виявлено запит на формування цифрової грамотності або ж покращення її окремих складових, а також визначено тренінг як оптимальний варіант для забезпечення такого процесу.

Учасниці тренінгу, жінки-педагогині Лебединщини в кількості 25 осіб, мали можливість не лише познайомитися із цифровими сервісами, а й відпрацювати навички цифрової грамотності, що беззаперечно вплинуло на рівень їхньої задоволеності результатами тренінгової роботи.

Особливої уваги набуло питання формування навичок безпечної поведінки в мережі «Інтернет». Із цією метою забезпечено знайомство учасниць з діяльністю громадської організації Stop_сехтинг [7], яка працює в напрямі просвіти й навчання безпечної поведінки в інтернеті. На сайті організації представлений багатий методичний здобуток (матеріали для батьків, учителів та дітей з урахуванням вікової періодизації). В організації працює 2 чат-боти: 1) для батьків, старших братів і сестер, а також спеціалістів, що працюють із дітьми. У ньому можна отримати інформацію про прикмети, причини, наслідки, порядок дій та попередження щодо різних ризиків для дитини в інтернеті. Він працює в телеграмі

@online_kids_bot; 2) для дітей і підлітків. Тут вони можуть отримати інструкцію, що робити та куди звертатися, якщо їх шантажують в інтернеті та вимагають контент сексуального характеру. Чат-бот працює на сайті – перейти, а також його можна знайти в телеграмі @StopSextingBot [4; 7].

Висновки. Актуальність розвитку знань і вмінь, що наповнюють зміст цифрової грамотності, визначається не лише рівнем додаткових умінь, а є однією з основних навичок, яка відкриває доступ до широких можливостей у сфері освіти, роботи й особистісного розвитку. Володіння базовими навичками роботи із цифровими технологіями є ознакою розвитку можливостей на повноцінну участь у суспільному житті включно з доступом до державних послуг, комунікацій та інформації. Зазначене було одним з мотиваційних орієнтирів учасниць тренінгу із цифрової грамотності, що реалізувала ГО «Ліга сучасних жінок» у межах Проєкту «Захисти її».

Запропонований тренінговий підхід, на нашу думку, є одним з дієвих інструментів формування й розвитку цифрової грамотності, зокрема в педагогів. Практична складова тренінгової активності дозволила педагогиням-учасницям тренінгу отримати навички, які вони за потреби змогли відразу застосовувати в роботі, що прискорило процес засвоєння знань та формування вмінь краще зрозуміти й освоїти нові цифрові інструменти, необхідні для викладання. Беззаперечною актуальністю відзначається і включення в зміст аспекту безпеки в інтернеті, що визначається як невід’ємна складова цифрової грамотності. Окрім технічних навичок, важливою частиною цифрової грамотності є розуміння ризиків в онлайн-середовищі та вміння захищати свої дані та потреба навчити цьому дітей.

Подальшого розвитку можуть набути окремі змістовні аспекти розробленого тренінгу із цифрової грамотності, які варто представити у вигляді тематичних вебінарів, тренінгів, воркшопів, цифрових майстерень тощо з різними цільовими групами, зокрема і з дітьми.

Список використаних джерел

1. Colin L., Knobel M. Digital literacies: concepts, policies and practices. New York: Peter Lang. URL: <https://www.dqinstitute.org/news-post/worlds-first-global-standard-for-digital-literacy-and-skills-launched-by-the-coalition-for-digital-intelligence/> (дата звернення 14.09.2024).
2. Gilster P. Digital Literacy. New York: Wiley, 1997. 276 p. URL: https://openlibrary.org/works/OL2627594W/Digital_literacy (дата звернення 14.09.2024).
3. Hinrichsen J., Coombs A. The five resources of critical digital literacy: A framework for curriculum integration. *Research and Learning Technology*. 2014. Vol. 21. <http://dx.doi.org/10.3402/rlt.v21.21334>
4. STOP SEX-ТИНГ «Шкідливий контент: як батькам протидіяти його впливу на дитину?». URL: <https://stop-sexting.in.ua/adult/ryzyk/shkidlyvyu-kontent/> (дата звернення: 18.09.2024).
5. The impact of the social web on media agencies. URL: <https://web.archive.org/web/20160404154413/http://mashable.com/2011/04/14/social-media-impact-agency/#MiZNnxz5fqQW> (дата звернення: 22.09.2024).
6. Громадська Організація «Ліга сучасних жінок». Офіційний сайт. URL: <https://www.femligaup.com.ua> (дата звернення 20.08.2024).

7. Громадська організація STOP SEXTИНГ веб-сайт. URL: <https://linktr.ee/stopsexting.ua> (дата звернення: 19.04.2024)
8. Дослідження цифрової грамотності в Україні 2023. URL: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/1/8864-presentation_ua_2023.pdf (дата звернення 16.08.2024).
9. Жила Г.В. Цифрова грамотність: сутність, поняття та динаміка. URL: <https://archive.mcmd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/download/112/112> (дата звернення 10.09.2024).
10. Князева М.О. Основні складові цифрової грамотності педагога. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/> (дата звернення 11.09.2024).
11. Тілікіна Н.О. Медіа-, інформаційна і комп'ютерна грамотність як компоненти цифрової грамотності. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2021. Вип. 29. С. 46-56. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.5149025>
12. Уманець Н. А. Цифрова грамотність як інструмент включення людей поважного віку у сучасне суспільство. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика: збірник наукових праць*. 2023. Т. 1. № 3(107). С. 203-211. <https://doi.org/10.33216/2220-6310/2023-107-3-203-211>

References

1. Colin, L., & Knobel, M. (2008). *Digital literacies: Concepts, policies and practices*. New York: Peter Lang. Retrieved from <https://www.dqinstitute.org/news-post/worlds-first-global-standard-for-digital-literacy-and-skills-launched-by-the-coalition-for-digital-intelligence>
2. Gilster, P. (1997). *Digital Literacy*. New York: Wiley. Retrieved from https://openlibrary.org/works/OL2627594W/Digital_literacy.
3. Hinrichsen, J., & Coombs, A. (2014). The five resources of critical digital literacy: A framework for curriculum integration. *Research and Learning Technology*, 21. <http://dx.doi.org/10.3402/rlt.v21.21334>
4. STOP SEX-TYNH. (n.d.). *Shkidlyvyi kontent: yak batkam protydiaty yoho vplyvu na dytnu?* [Harmful content: how can parents counteract its influence on the child?]. Retrieved from <https://stopsexting.in.ua/adult/ryzyk/shkidlyvyy-kontent/>
5. Drell, L. (2011, Apr 14). *The impact of the social web on media agencies*. Retrieved from <https://web.archive.org/web/20160404154413/http://mashable.com/2011/04/14/social-media-impact-agency/#MiZNnxz5fqW>
6. *Hromadska Orhanizatsiia «Liha suchasnykh zhinok»* [Public Organization “League of Modern Women”]. (n.d.). Official website. Retrieved from <https://www.femligaup.com.ua>
7. *Hromadska Orhanizatsiia STOP SEXTYNH* [Public organization STOP SEXTING]. (n.d.). Official website. Retrieved from <https://linktr.ee/stopsexting.ua>
8. *Doslidzhennia tsyfrovoyi hramotnosti v Ukraini* [Study of digital literacy in Ukraine]. (2023). Retrieved from https://osvita.diia.gov.ua/uploads/1/8864-presentation_ua_2023.pdf
9. Zhyla, H. V. (2022). *Tsyfrova hramotnist: sutnist, poniattia ta dynamika* [Digital literacy: Essence, concept and dynamics]. Retrieved from <https://archive.mcmd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/download/112/112>
10. Kniazieva, M. O. (2010). *Osnovni skladovi tsyfrovoyi hramotnosti pedahoha* [The main components of a teacher’s digital literacy]. Retrieved from <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint>
11. Tilikina, N. O. (2021). Media-, informatsiina i kompiuterna hramotnist yak komponenty tsyfrovoyi hramotnosti [Media, information and computer literacy as components of digital literacy]. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava. Serii ekonomichna. Serii yurydychna*, 29, 46-56. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.5149025>
12. Umanets, N. A. (2023). *Tsyfrova hramotnist yak instrument vkluchennia liudei povazhnoho viku u suchasne suspilstvo* [Digital literacy as a tool for inclusion of the elderly in modern society]. *Dukhovnist osobystosti: metodolohiia, teoriia i praktyka*, 3(107), 203-211. <https://doi.org/10.33216/2220-6310/2023-107-3-203-211>

*Nataliia Shpyh,
PhD in Pedagogy,
Institute of Problems on Education of the NAES of Ukraine,
Kyiv*

FORMATION OF DIGITAL LITERACY OF TEACHERS THROUGH TRAINING ACTIVITIES: EXPERIENCE OF PUBLIC ORGANIZATION “LEAGUE OF MODERN WOMEN”

Abstract. *The article updates the issue of forming digital literacy. A review of scientific sources on the research problem is carried out.*

The purpose of the article is to analyze training as a tool for forming digital literacy and cover the experience of the public organization «League of Modern Women» in implementing digital literacy training among teachers of the Sumy region. The main objectives are defined as follows: to study the needs of teachers in the Sumy region regarding the development of digital literacy skills; to characterize the content components of a digital literacy training program; and to analyze the results of implementing the digital literacy training among 25 teachers in the Sumy region.

A set of methods was involved in achieving the goal and solving the problems: analysis, synthesis, systematization, comparison, survey, and observation.

The content of the article highlights the experience of implementing digital literacy training, which was implemented by the NGO “League of Modern Women” (Sumy) with the support of CORUS International within the “Protect her” Project. The article presents meaningful guidelines for the training work, which contributed to ensuring the formation of knowledge and skills of the participants in digital literacy: the basics of using web browsers, office programs, digital applications and cloud platforms. The author emphasizes the importance of considering the issue of Internet security as a component of digital literacy.

The list of expected results of the participation of female teachers in digital literacy training is structured in the article: technical and ethical skills. Attention is focused on the study of challenges that arose in the process of developing and implementing digital literacy training. Effective ways of dealing with these challenges are proposed.

The conclusions present the generalized results of the implementation of digital literacy training: the survey results of 25 participants of the digital literacy training were analyzed. Attention is focused on the essential changes in digital competences experienced by the participants of the digital literacy training.

The novelty of the research consists of presenting the structure of the author’s digital literacy training and analyzing the results of its implementation within the project activities.

Key words: *cyber security, digital literacy, public organization, project, training, structure of digital literacy.*

Стаття надійшла до редакції 26.08.2024.
Стаття прийнята до публікації 11.09.2024.